

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdásiában Kézdi-Vásárhelytől, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási czikkék stb. intézendők.

Nyilvántartási czikkék soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak terfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beigatásnál 30 krajczár bélyeg díj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld” című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld” kiadó-hivatala.

Iparos-oktatásunk.

Kézdi-Vásárhely, 1889. június 21.

Az országos iparegyesület kezdeményezése s gróf Zichy Jenő áldozatkészsége, buzgólkodása a magas kormányt arra indították, hogy az ipar fejlesztése, a művelt iparososztály megteremtése érdekében hazánk minden jelentékenyebb városában létesíttessenek iparostanoncz-iskolák.

Fájdalom, városunk nem volt azon városok sorába felvéve, a hova ipariskolák felállítása tervezett. Hogy mégis létesült, kizárólag az egyes társulatok elnökei, alelnökei és más tisztviselőinek köszönhető, kik e tárgyban gyűlést tartva, a központban erre nézve lépéseket tettek. Ez egyetlen lépésük Kézdi-

Vásárhely város iparosainak, melyet együttesen, közakarattal és kulturális fejlődésük szükségét belátva tettek.

Az eredmény meglelt, mert az alsófoku iparostanoncz-iskola városunkban is létesült. Fájdalommal kell bevallanunk, hogy a nagyon tisztelt iparos-társulatok úgy tettek és tesznek azóta, mint sok rosszszerszű szülő, t. i. ha megszületett a csecsemő, már a további gondozást a dajkára bizzák s épen ezért a gyermek is hozzájuk idegenné, sőt nem egyszer durvává, hálátlanná válik. De ha a szülői szeretet és gondos ápolás idejében lemetesz róla minden vad hajtsát a nevelés által, úgy a gyermekből jó, hálás és a szülők iránt tisztelettel adózó ifjú fejlődik.

Ne vegyük tehát rossz néven, ha a t. társulatok elnökeit jelenben méltán vádolom azzal, hogy hivatásukat vagy nem tudják, vagy ha tudják, a kor szellemével összhangzó erélylyel nem igyekeznek azt betölteni. Kézdi-Vásárhely kizárólag iparos-város; ebből emelkedett virágzó állapotba s ebből kell jövőre is megélnie.

De, mint látjuk, a közélet ezer meg ezer terhet ró ma ránk, sőt a viszonyok is annyira megváltoztak, hogy kötelességeit, életfeladatát csak az képes megoldani, a ki kellő ismerettel bír arra, hogy a viszonyokat átlátva, a szükségessé és hasznossá a maga előnyére felhasználni képes.

Legyen tehát valaki hivatalnok, kereskedő, iparos vagy földműves, a szakmájába vágó gyakorlati ismereten kívül életfilozófiával is kell hogy bírjon, s e kettő együtt képessé teszi, hogy erkölcsi tisztaságban, a társadalmi

igényeknek megfelelően hivatását betöltse, magát és esetleg családját fentartsa.

E czél megvalósításáért küzd részben a mi iparostanoncz-iskolánk is. Speciális érdeket szolgál: az iparosok érdekét. Ki az ellensége? Senki. Vagy talán ha van is vagy egy, az nem bír annyi értelmi tehetséggel, legyen az bár mesterember is már, mint a mennyivel bíró egy ipariskolai előkészítő-osztályos tanuló. Azért mondják azt, hogy „a tudatlan a tudatlanságnak örvend; beszéde nem emberi, hanem állati hang”. Az ilyenek tehát nem számítanak és nem is számíthatnak sem most, sem jövőben.

Nekem az ipariskola születésénél a bábai szerep jutott volt, s engedjék meg, ha a csecsemő fejlődéséért minden lehetőt megtenni szívem mélyéből igyekszem.

Figyelemmel kísérve lépteit, örömmel látom, hogy a gyermek szépen fejlődik és élet-erős.

Állításom bebizonyítására néhány adattal is szolgállok. Ez iskola 1888—9. tanévi létszáma 135 volt, tehát 30-al több, mint az előbbi évben.

Sok mester, nehogy inasa valaha külön ember legyen, mint ő, ez iskolától is elfogja tanonczát. Furfangos észszel három évig is azt vallja tanonczáról, hogy csak próbahétre van nála. Jövőre azonban erélyes iparhatóságunknak nem lesz behunyva szeme és az ily eljárásokat nem fogja megtorlani nélkül hagyni, s megérteti az illető mesterekkel, hogy itt nem az ő érdekükről, hanem Magyarországnak általános ipari fejlesztéséről van szó, s ezt pedig oly iparosok, kik sem írni, sem olvasni,

A „Székelyföld” tárczája.

Első belépésem a nagyvilágba.

Rajz.

(Francziából.)

(Vége.)

Az este tehát roppant izgatottság uralkodott Augustine zöld szalonjában. A férfiak, a hivatalosak tudni illik, kópász fejeiket rázták, szájukat kerekded O-ba vonták össze és elémülten suttogták egymás-közt: „Ez baj! nagy baj!” E szavakat is lehetett hallani: „Hova fog ez juttatni? . . . Semmi tisztelet többé! . . . A császárnak kellene közbelépnie! . . . Szent jogok! . . . atyai tekintély!” A hölgyek persze nyiltan és örömet a szerelmes párnak fogták pártját, kik már rég Londonban élvezték a mézes heteket. „Eh, mit! ha egyszer tetszenek egymásnak! . . . És miért nem akar az apa beleegyezni? . . . Ő miniszter, nos és aztán? . . . A forradalom óta, hála az Égnek, nincs többé bastille, sem örödtivény!” És most tessék elképzelni, hogy valamennyi vendég egyszerre beszélt, míg a hangok tömege felett mintegy külön lebegni látszott a két testvér vidám nevetése: a méltóságteljes és már büszke Madelaine és a kis, kövér, de annál vigább Augustine, kinek szeméi fölértek egymás homlokáig . . . és e szemek szépek, nagyszerűek voltak.

Végre lecsillapult a zaj és kezdetét vette a négyes. Táncoltam, hisz táncolnom kellett; oláh

fejedelem létemre meglehetősen rosszul is táncoltam. A négyes bevégeztével mozdulatlanul maradtam állva; rövidlátásom visszatartott, bátorságom nem volt, hogy csipetűmet feltegyem; irtózatossá félelemmel voltam eltelve, hogy a legelső mozdulatnál térdemmel beleütközöm valamelyik butorárb szögletbe, vagy orrommal valamelyik hölgy kebeléhez találjak igen közel jutni.

Majd az éhség, a szomjúság kizozni kezdett; de a legszebb királyságért sem mertem volna a többi vendégekkel az étterembe menni. Lestem a pillanatot, a midőn az talán ki fog ürülni. Azalatt a politikuskok közé vetültem. Roppant komoly arczot vágtam, mintha ott a kis teremben minden fényt megvetné; pedig onnan boldog emberek nevetésén kívül a porcellánészékbe ütdő kis kanalak ezüsthangja is kihallatszott; a párolgó thea, a spangoly borok és csábító vanília torták illata orromig eljutott. Mialatt a többiek táncoltak, összeszedtem egész bátorságomat és most igazán itt állok egyesegyedül. Ez étterem . . . Látásánál fejem elsédült. Soha, még legbágyabloniból költői álmainban sem mertem volna ilyen képzelt. Ragyogó fényt árasztó gyertyák alatt poharakból és palaczkokból készült kristálygula emelkedett, mely fehér volt, vakított, ragyogott, mint a hó a nap sugaraiban. Megragadok egy poharat; gyöngéd volt, mint a virágzál; ugyancsak vigyázok, hogy alját ujjaim között össze ne szorítsam. Mit töltsek belé? Bátorság, fiam, hiszen senki sem lát. Tapogatózva, de minden válogatás nélkül elérek egy palaczkot. Valószínűleg cséresznye-

szesz; folyékony gyémántnak lehetne tartani. Töltsünk tehát egy pohárral a cséreszneszesből; illatát úgy szeretem! Kissé keserű, kissé nyers íze mellett mindig az erdők illatáról álmodozom. És így, mint valami kitanult inyenec, csöppenként öntöm a tiszta folyadékot poharamba. Főlelelem, ajkaimmal lehajlok hozzá. Oh, borzadály! tiszta víz!

Eltorzítottam talán arczomat? Hirtelen kettős kacagás tör ki; fölsmerék egy fekete frakkot, egy rózsaszínű ruhát, melyet eddig észre nem vettem a zugban, hol mostanig tartózkodott. A poharat megint helyére akarom állítani, de meg vagyok zavarodva, kezem reszket, kabátom ujjá valahova beakadt. Egy pohár leesik, két-három pohár utána. Megfordulok; most frakkom szárnyai is belevegyülnek; a fehér gula mennydörgésszerű zajjal a földre hull, millió darabokra török, mint a jéghegy, mely elválk és zugva, bögeve tör be a csöndes tengerekbe.

A ház asszonya az iszonyu zaj hallatára behorog. Szerencsémre ép oly rövidlátó, mint az oláh fejedelem, és ez szerencsémnek elmenekülhet az étteremből, a nélkül, hogy őt meglátna. De mi hasznom volt mindebből? Estém meg volt rontva. A sok pohárnak, pohárkának és palaczk-nak pusztulása bűn gyanánt nehezedett lelkiismeretemre. Egyetlen gondolatom most: el innen! De Dubois mama, a színházi mamák mintaképe, fejedelmi rangom által elvakítatva, karjaimba fűzi magát; nem engedheti, hogy eltávozzam, mielőtt leányával táncoltam. Nagy nehezen előhozok egy

sem helyesen számolni nem tudnak, a kívánt magaslatra emelni nem tudják

A tanoncok ez évi záróvizsgáján a szülők, a társulatok — az iskola megteremtői — képviselve nem voltak. Örömmel konstatálhatom pedig, hogy alkotásuk nem hozott szégyent a fejükre. Magyar hazánk leendő iparosai — daczára a rendetlen feljárásnak, a beíratási idők különbözőségének — oly értelmes feleleteket produkáltak, értelmi fejlődésüknek annyi jelét mutatták be, hogy az a legfokozottabb igényeket is kielégítette.

A gyakorlati munkából rendezett kiállítás az eddigieket jóval felülmulta. Különösen az asztalosipar volt sok szép tárggyal képviselve. Sajnos, hogy a bíráló bizottság három tagja még meg sem jelent s elmaradását sem indokolta semmivel. Jövőre több figyelmet és ügybuzgóságot kérünk, mert csak úgy érdemli meg bárki is a megtiszteltetést, ha azt felfogni is képes.

Elismerés illeti a városi tanácsot ügybuzgóságáért, hogy ez iskolát a nehéz viszonyok s a mesterek közönyössége daczára is fentartja. Jövőre, azt hiszem, az iparkamara s az iparhatóság is hivatalos kötelességüknek ismerendik ez ügyben többet tenni. Ha ez meglesz, iparunk felvirágzása, iparosaink jobb jövője, ha késik is, de el nem marad.

Honfi.

Az új belügyminiszter kinevezése. A hivatalos lap a következő királyi kéziratokat közli:

I. Kedves Baross! Magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán Önt, saját kérelmére, a magyar belügyminiszterium ügyeinek ideiglenes vezetésétől, e téren is tett hasznos szolgálatainak elismerése mellett, ezennel fölmentem.

Kelt Lainzban, 1889. évi június hó 16-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Tisza Kálmán s. k.

II. Kedves gróf Teleki! Magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán Önt magyar belügyminiszteremmé ezennel kinevezem.

Kelt Lainzban, 1889. évi június hó 16-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Tisza Kálmán s. k.

Az új belügyminiszteri államtitkár. Beniczky helyére belügyminiszteri államtitkárrá — mint az „O. É.” értesül — Tibád Antal orsz. képviselő fog kinevezettni.

pár mentséget, menekülők, már itt vagyok a szalon küszöbén, a midőn egy finom mosolygásu, nyulánk termétű ur visszatart. Érdekes fő, félpüspök, földiplomata, Ricard doctor, kivel az előbb néhány szót váltottam; ő is, mint a többiek, oláhnak tart.

— De, herczeg, ha ön a Hotel Senat-ban lakik és az én közvetlen szomszédságomban, akkor legalább várjon meg, önnek is helye lesz meleg kocsimban.

Roppant kedvem lett volna ajánlatát elfogadni, csak hogy felső kabát nélkül jöttem. Mit gondolna Ricardo egy oláh herczegről, ki téli kabát hiányában, reszkette a hidegtől, könnyű frakkban megy társaságba? El tehát, a mily gyorsan csak lehet! Inkább gyalog a hó és köd daczára, mintsem hogy szegénységem feltűnjék. Még kevesebbet látva, mint rendesen, sokkal nagyobb zavarban, mint valaha, elérem az ajtót és kijutok, nem a nélkül persze, hogy előbb az ajtó nehéz damast-függönyeibe belebonyolódjam.

— Uraságod nem viszi el felső kabátját? — kiált utánam egy inas. De én elrohanok és futok, szaladok.

És így éjjeli utáni két órakor, távol lakásomtól, fázva, éhezve állok az utcán, zsebemben pedig tiz sous. Tiz sous hagyott még a kocsis. Hirtelen mintha gyomromból eredő ihlettség szállott volna meg, mintha új világ tártult volna fel előttem. A csarnokokra gondoltam. Valles sokat beszélt nekem a csarnokokról és valami Gaidras nevezetű uri emberről, ki üzletét egész éjjel nyitva tartja és kinél olcsó pénzen pompás korhelylevest lehet

A delegációk elé terjesztendő költségvetési előirányzat, mint a „Presse” értesül, nagyban és egészben abban a keretben mozog, mint a tavalyi, sőt — a készütségi hitelt ide nem számítva — még némileg csekélyebb lesz, mint a folyó évre engedélyezett költségvetés. Mintán azonban az ismétlődő fegyverekre nézve a szükséglet a jövő évre lényegesen kevesebbnek mutatkozik, ebből az következik az idézett forrás szerint, hogy a delegációk irányában úgy a rendes, mint a rendkívüli költségvetésnél új követeléseket fognak támasztani, melyek körülbelül nyolcz millió frtra tehetők.

SZEMLE.

Az izgatottság, melyet a czár péterhofi toasztja után a balkáni dolgok fejlődése és az orosz hadi készülődések nagymérvű folytatása keltett, Berlinben egyszerre elcsöndesedett s még folyvást találgatják, hogy mi lehetett az oka az oly hirtelen fölgerjedt furor teutonikusnak. Egy berlini tudósítás, melynek megbízhatóságához azonban sok kétség fér, szenzációs hírrel iparkodik kielégíteni az általános kíváncsiságot. A tudósítás így hangzik: A német császárnak, mint feltétlenül hiteles forrásból hírlík, rövid idővel ezelőtt a vezérkar egy emlékirata nyújtott át az orosz hadi készülékekről. Ez az emlékirat nemcsak a legnagyobb mértékben magára vonta a császár figyelmét, hanem fel is izgatta és pedig azért, mert az emlékirat, mint berlini katonai körökben állítják, végkövetkeztetéseiben azt hangsúlyozza, hogy Oroszország hadi készületei különösen a német határon lassanként oly terjedelmet öltöttek, hogy a német birodalmi kormány alig kerülheti ki hosszabb időre ama kérdés intézését a pétervári kabintet, hogy tulajdonképen mit czéloz ezekkel a mozgósításhoz hasonló készülékekkel? A benyomás, melyet az emlékirat Vilmos császárra tett, annál nagyobb volt, mert átnyújtása kevéssel a czárnak a montenegrói fejedelemre mondott áldomása után történt, míg az emlékirat nyilvánvalólag e pohárköszöntő közzététele előtt dolgoztatott ki. A mondottak után alig kell megjegyeznünk, hogy a félhivatalos sajtó legujabb nyugtalanító hádjárata az említett emlékirattal okozati összefüggésben áll. Hogy ki volt e rövid oroszellenes sajtóhadjárat vezérő szelleme, azt alig kell jelezni; csak emlékezzünk arra, hogy melyik magas katonai személyiség áll a Kreuz-Zeitunggal igen közeli viszonyban; e lap tudvalevőleg rövid idő óta egy napot sem hagy elmulni, hogy a háborut kilátásba ne helyezze. Vilmos császár azonban most a helyzetet kevésbé aggályosnak tekinti. Bismarck meg tudta a császárt győzni arról, hogy az orosz hadikészületek mai állapota csak egy fázis a német politika előtt elegendőleg ismert programban. Bismarck tehát nyilván nem hiszi a

közvetlen veszélyt, melyre a vezérkar feje szükségesnek találta különösen figyelmeztetni.

Az orosz-szerb katonai egyezményről szólott hirre mindjárt melegebben érkezett volt Belgrádból egy czáfolat. Most azt jelentik Belgrádból, hogy a czáfolat hathatosabbá tétele végett Guics külügyminiszter körjegyzékét szándékozik intézni a hatalmakhoz, melyben az említett hirt a legerélyesebben meghazudtolja s egyuttal felhasználja az alkalmat arra, hogy a jelenlegi szerb kormány külpolitikáját megvilágítsa. Barmit mondjon is azonban Guics ur a szerb külpolitikáról és bármennyire igaz legyen is az, hogy orosz-szerb katonai egyezmény nincs és egyelőre nem is lesz: annyi bizonyos, hogy Szerbia úgy cselekszik, a mint Oroszország óhajta, és hogy Péterváron a lehető legteljesebben meg vannak elégedve a mostani szerb viszonyokkal. Ezt konstatálja egy pétervári tudósítás, mely a következőt mondja: A külföldi sajtónak Szerbiával szemben való magatartása itt, Péterváron, megütöztetést kelt, különösen pedig az osztrák-magyar lapok kommentárjaiból világlik ki a különben igen könnyen megmagyarázható bosszantódás. Az orosz kormány, sajtó és a közönség köreiből osztatlan elismerésre talál az az óvatoss, de a mellett céltudatos mód, mellyel a mostani szerb kormány az ország nemzeti főlszabadságának művét végzi és Oroszország gratulál: magának ahhoz, hogy a belgrádi kormány eszes és mérsékelt magatartása elegendő ahhoz, hogy Szerbiát a kívülről való beavatkozástól megóvja s így ő, Oroszország, föl van mentve attól, hogy a szerb ügyekbe beavatkozzék. És ezek az ügyek annál biztosabban fognak az országra nézve jötekonny módon megoldatni, minél gondosabban kerülnek mindent, ami nemzetközi bonyodalmaakra adhatna okot.

Garasanin, kinek a pörét a küszöbön levő törvényeszéki szünet miatt valószínűleg csak szeptemberben fogják tárgyalni, egy tudósító előtt kijelentette, hogy a haladópart központi bizottsága egyhangulag elhatározta, hogy elfogadja az ő javaslatát. A párt szervezete és maga a párt is megmarad ugyan, de a jelenlegi körülmények közt teljesen visszavonul az aktív politikától és a „Videlo” című pártlapot is megszünteti.

A Manlicher-puska.

A Manlicher-puska „titkai”-val most már ismerős úgy szólva az egész ármádia; a tartalékosok már mind kipróbálták s megtanulták az elmés csinos szerkezetű fegyver kezelését, mely nem olyan komplikált, mint sokan állították. A csinos, acélburkolatu golyók hatása igen meglepő; egy-egy középvastagságú előfán csak úgy átrepül, nem hagyva egyéb nyomot hátra egy keskeny löcsatornánál.

A szük kaliber hatásáról, az acélburokkal fódott kisujnyi golyók rőperegéről s a tüzeles és fegyvertisztítás könnyűségéről egész legendák járnak a „gyalogági körök”-ben. A fegyvernek

kráter módjára párolgott. Két adagot adattam magamnak, habár a kétségkívül igen alapos bizalmatlanságból eredő szokás, hogy a villa és a kés az asztalhoz van lánczolva, kissé feszélyezett; igen, két adagot adattam magamnak, kifiztettem és nekibuzdult szívvel indultam a latin negyed felé.

Képzeletében ki nem látja hazatértemet, a költő hazatértét, ki felgyűrt gallérral rohan a Tournon-utczán keresztül! Alomittas szemei előtt még az előkelő világ estélyének árnyai keringenek és közéjük csodálatos módon vegyülnek Gaidras papa éhes alakjai. Most a Hotel du Senat kapuja előtt lakkozópíroiról leveri a havat, mialatt átellenében egy hinto fénylő lámpásai világítják meg az ódon palota homlokzatát és Dr. Ricardo kocsis a kaput nyitattja föl. Ily ellentétekből áll a párisi élet!

— Veszendőbe ment estély! — mondja bátyám másnap reggel. — Oláh fejedelemnek tartottak és költeményekről szó sem volt. De azért nem kell kétségbe esnünk. A tisztelgési látogatásnál minden esetre jóvá tesszük.

— Tisztelgenni egy csöpp vizért! Talán gunyt üzesz belőlem?

Három hónap mult el, míg e látogatásra elszántam magamat. De egy napu mégis elindultam.

A hivatalos szerdai összejöveteleken kívül Brohan Augustine még minden vasárnap bizalmasabb reggélyeket is rendezett.

Az olyan reggély, mely e nevet méltán megakárja érdemelni, nem kezdődhetik Párisban délutáni három-négy óra előtt. Naivságomban per-

valódi értéke azonban — a miről annak idején a hivatalos tapintat mélyen hallgatott — csak ilyenkor domborodik ki egészen, mikor a muzsika mozgolódik s a katona tudja, hogy a háborut első sorban a kolosszális mennyiségű s e mellett kintű muzsika lovasság ellen kell majd vívni. A magyar lovasság, még pedig úgy a közöshadseregbeli, mint a honvédszázalás kintű harcképessége Európáig ismert dolog ugyan (s ezt nem rég az orosz katonai szaklapok is nyomtatékkal elismerték), de mivel a mi lovasságunk a 250—280 ezernyi muzsikalovassághoz képest valóban csekély, most a Manlicher-fegyverben bírjuk azt a varázslatos erőt, a mivel az orosz lovasságok a sik helyen vívott ütközetekben is nagy sikerrel lehet „közömbösíteni”. S ez volt valódi indoka az ismétlődő fegyver rohamos behozatalának. A lefolyt fegyvergyakorlatokon különös súlyt fektettek arra, hogy a gyalogságot a lovasrohamok elleni gyorstűzéshez hozzászoktassák.

A harcrend is egészen új. A korábbi csoportok (klumpen) és négyoszlokok (carré) nincsenek többé. Ellenkezőleg. Lovas rohamokkal szemben a hadsorokat azonnal meghosszabbítják és minden közeledő csoportot a tűzvonalba huznak. S ha a roham megindult, elkezdődik az egész hosszú vonalon már 2000 lépésről a pokoli gyorstűzés, még pedig lehetőleg négyes sorokban, a melyek között az első fekszik, a második térdel, a harmadik, negyedik állva tüzel. A ki nem is látta, vagy nem csinálta az ilyet, az is elképzelheti azt a jégesőszerű golyózáport, a mit egy ilyen hosszúra húzott négyes harcos az ellenséges lovasságá zúdít. A kik hozzá értenek, azt mondják, hogy már 6000 lépés távolságról is ki van zárva a lovassági rohamok sikere.

Az összelőtt állatokon és embereken is megakad a roham, s e mellett azt is tapasztalták, hogy a lovak sem állják ki a golyók százezreinek iszonyu sivitását, sem azt az irtózatot ropogást és füstöt, a mi ilyenkor a rohamot fogadja. A lónak is megvan a maga pszichológiája s a Manlicher-től — mint ezt példákban lehetett látni — megvadul és megbontja a szoros lovassági harcrendet. Szóval, a ló is fél a biztos haláltól.

A hadseregnél nagy bizalommal tekintgetnek bele a Manlicher-puska vékony csővébe, s ha a katonaságot a pontos lövésbe jobban beoktatják, akkor velünk szemben nem létezik többé semmi félelmetes lovasság a világon.

Különfélék.

— Urnapját helybeli rég. kath. egyházban fényesen ünnepelték meg. A nagyszámu helyi és vidéki közönség zsufolásig megtöltötte a templomot. A szent misét Wittman Agoston gym. igazgató vezette fényes segédlettel; ünnepi szónoklatot Zomora Dániel imecsfalvi plebános tartott, ki lelkes és szépen kidolgozott beszédével a lehető legkellemesebben érintette a híveket. Az ünnepélyen a honvédség is megjelent, élén a tisztikarral. Derék honvédek fényes bizonyítékát ad-

sze a reggely szóhoz ragaszkodtam. Pontban egy órákor megjelentem tehát és már azt hittem, hogy nagyon is elkéstem.

— De milyen korán jössz! — kiáltott felém egy szőke, öt-hat éves fiú, ki himzett nadrágocskájában és bárszony zekéjében vesszőparipáját ugyan csak ugratta a tavaszi zöldbe öltözködő kertben. E gyermek imponált nekem. Meghajtottam magamat a szőke haj, a ló, a bárszony, a himzés előtt, és nem mervén már visszafordulni, beléptem a házba. A madame épen öltöztetést végzé be és félőráig egyedül kellett várnom. Végre megjelenik, szemével kacint, fölismeri oláh hercegezt, és hogy mondjon valamit, azzal kezdi:

— Ön nincs a futtatásnál, kegyelmes ur? A futtatásnál én, ki soha életemben még csak jockeyt sem láttam!

Elvégre restelni kezdtem az egész dolgot, öntudatom felébredt, vérem szivemből agyamba szállt; a derült nap, a nyitott ablakon át a kertből betóduló tavaszi illat, a teljes fesztelenség, az előttem álló kicsiny, vigan mosolygó nő, minden fölbátorított; föltartam szivemet, elmondtam mindent, mindent egyszerre, hogy sem oláh, sem herceg nem vagyok, hanem egyszerű költő. Nem hallgattam el a kicsissal történt kalandomat, a a cseresznyeszés történetét, csarnokbeli vacsorámat, szomorú hazatértemet, szegénységemet, rövidlátásomat, reményeim, és mindezt a legszebb provencai hangszíjgyűzővel fűszereztem.

Brohan Augustine kacagott. Hirtelen megszólal a csengettyű.

— Jól van, az én lovasaim — mondta.

ták katonai ügyességük és fegyelmezettségüknek. Az istenítisztelet csaknem délután 1 órákor ért véget.

— **Érdekes végtárgyalás** tartott pénteken a k. vásárhelyi kir. törvényszék előtt. Császár Bálint, Seps-Szentgyörgy város polgármestere ellen ugyanis ezeltől több évvel több városi polgár bünvádi jelentést tett. Ezen panasz felett a brassói delegált bíróság megszüntető határozatot hozván, a megsértett polgármester a panaszlók ellen rágalmaszást keresetet indított. Ezen ügyben a végtárgyalás pénteken lett volna megtartandó. Azonban Császár B. és társa az első vádlott kihallgatása után a magánvádtól visszaléptek, s miután vádlottak is a törvényszéktől engedelmet kértek, a kir. törvényszék felmentési határozatot hozott.

— **Medvék** garázdálkodnak a Kézdi-Vásárhely város tulajdonát képező Katrova erdőben. Folyó hó 20-án a legelőből 2 drb tehenet öltek meg, 2-t megsebesítettek. Ugy látszik, hogy a maczkók állandó tanyát akarnak verni a városi erdőn, hol bő préda állkodik. A kézdívásárhelyi tanács szombatn tartott ülésében hajtó-vadászatot kért a fenevadak ellen.

— **Villám** csapott Urnapján Imecsfalván egy csűrbe. Az épület azonnal lángba borult, melytől még 2 istálló is lángot kapott s leégett. Szerencsére emberélet nem esett áldozatul.

— **Fürdőnyitás.** A kászonjakabfalvi fürdő e hó 22-én nyílt meg. A vendégek kényelméről és jó ellátásáról a haszonbérlo, Popovics András előnyösen ismert kézdívásárhelyi vendéglős gondoskodik.

— „**Budapesti Hirlap.**” (Szerkesztők és lap tulajdonosok: Csukási József és Rákosi Jenő.) A „Budapesti Hirlap”-nak a hazai művelt olvasó közönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét; minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: **magyarság!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban maig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hirlap” érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak. A külső dolgozótársak egész seregén kívül a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény fölől rendes levelezőn kívül saját külön tudósító értesít közvetlenül; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hirlap” arról rögtön ne adjon hí és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hirlap” politikai czikkeit Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő,

— Miféle lovasok?

— A chaloni táborból lettek beküldve és úgy látszik, bámulatos hajlamuk volna a színészethez. Távozni akartam.

— Sohase menjen, — mondá — csak maradjon. A „Szamártej” című vigjátékot fogjuk próbálni, ön lesz a befolyásos bíráló. Ide, ide üljön mellém e kerevetre.

Belép két óriás, félénken, egyenruhájukba szorítva (egyik közülök, azt hiszem, Baron, a komikus volt, kit később a Varietés-ben felismertem); betolnak egy spanyolfalat, én elfoglalom helyemet és a próba kezdetét veszi.

— Csakugyan nem rosszul játszanak, kritikus ur — sugja Brohan Augustine; — de a csizmák! érzi a csizmákat?

Páris legszellemdeusabb színésznőjének e bizalmasága a hetedik egbe ragadott. A kereveten előre, hátra hajoltam, fejcsóválva néztem a két művészt, kritikus hamissággal mosolyogtam... frakkom csak úgy ropogott az élvezetből.

E részletek legkisebbikét is roppant fontosnak tartom még ma is. És most végül az optikai csalódás: Sarcey első felleptem történetét a társaságokban tovább adta. Egy napon Brohan Augustine-nek újra elmondja. Mi történik? A hálátlan Augustine — kit, mellest fog mondva, husz év óta nem láttam többé — megesküszik, még pedig jóhiszeműleg, hogy csak könyveimet ismeri.

Mindent elfeledezt, de mindent, a mi annyiszor foglalt el életemben; elfeledte az eltört poharakat, az oláh herceget, a „Szamártej” szinpadipróbáját és a lovas katonák csizmáit!

Grünvald Béla, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal, hiven a lap független, magyar, pártérdekeket nem ismerő szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közéleté felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap. A „Budapesti Hirlap” távirati tudósításai manap már teljesen egyfokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisaiban, Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik úgy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megátviroztatják. A külföldi rendes tudósítókon kívül minden fontosabb esemény fölől a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hirlap” e czélokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ezeltől 10 évvel még egy-egy hirlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hirlap” tárczarovata a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A napirovatokat kintű zornaliszták szerkesztik s a helyi értesülés ismert legügyesebb tudósítóra van bízva. Rendőrségi és törvényszéki rovatai külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap” helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékoztására szükséges. A regénycsarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közli. — Az előfizetési feltételei. Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legzélszerűbben posta-utalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt: A „Budapesti Hirlap” kiadó-hivatalának, IV. kerület, Kalap-utca 16. szám.

Közgazdaság.

Körlevél.

Van szerencsénk értesíteni, miszerint tekintettel arra, hogy társulatunk üzlete Erdélyben lényeges kiterjedést nyert, **kolozsvári főügynökségünk** „vezérügynökséggé változtattuk át; továbbá, hogy erdélyrészi főfelügyelőnk, **Szekula Ákos** urat, eredményes és hasznos munkálkodása elismeréséül vezérfelügyelővé léptettük elő; **Szekula** ur az eddigi titkárral, **Kiss** urral egyetemlegesen fogja a vezérügynökség ügyeit intézni. Maradtunk kiváló tisztelettel

Budapest, 1889. május havában.

A cs. és kir. szab.

Adriai biztosító társulat
magyarországi osztálya.

Podmaniczky,
intéző.

Lichtenberger,
vezértitkár.

Hivatkozva az Adriai biztosító társulat magyarországi osztályának fenti körlevelére, bátorodunk részünkről is kikérni a n. é. közönség jó indulatát és pártfogását, biztosítva a közönséget arról, hogy főigyekezetünk oda fog irányulni, miszerint érdemessé tegyük magunkat a t. biztosító közönség jó akaratára és pártfogására.

Magunkat ismételve szíves jó indulatába ajánlva, van szerencsénk maradni kiváló tisztelettel. Kolozsvárt, 1889. május havában.

A cs. és kir. szab.

Adriai biztosító társulat
vezérügynöksége.

Szekula Ákos,
vezérfelügyelő.

Kiss,
titkár.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

II. k. p.

Hirdetmény.

Az 1890-ik évre érvényenyl bíró választók névjegyzéke a hármass küldöttség által összeállítván, központi választmányunk ezenel figyelmezteti a város jogosult lakosait, hogy ezen ideiglenes névjegyzék a polgármesteri hivatalban folyó évi július hó 5-ik napjától ugyanazon hó 25-ik napjáig uaponként délelőtt 8 órától 12 óráig kitéve leend és bárki betekinthei; délután 2 órától 6-ig lemásolható.

A fenn jelzett ideiglenes névjegyzék ellen 1889. évi július hó 5-ik napjától ugyanazon hó 15-ig, tehát 10 napig, felszólamlásnak helye van; e felszólalások a polgármesteri hivatal-

ban adandók be, s ily beadványban többen is felszólalhatnak.

Folyó évi július 5-től 25-ig a névjegyzék mellé a beérkezett felszólamlások is kitéve lesznek, s azokra észrevételeit július hó 16-tól 25-ig, tehát az utolsó 10 napon, bárki is megteheti.

A felszólamlások, ugyszintén az arra tett észrevételek bélyegmentesen a központi választmányhoz czimezve, a polgármesteri hivatalba adandók be, hol a darab átvételéről kivánatra tértímeny adatik.

Kézdi-Vásárhelytt, 1889. június 17-én.

BARTÓK KÁROLY, **KOVÁCS DÁNIEL,**
központi v. elnök, b. jegyző.

PÁLYÁZAT.

A kézdívásárhelyi kisegítő takarékpénztár részvénytársaságnál a pénztárosi állás lemondás folytán üresedésbe jöven, ezen állásra pályázat nyitattik évi 400 frt fizetés és a nyemreményből 1% jutalék mellett. A megválasztott pénztáros 1000 frt kaucziót köteles az intézetnél letenni készpénzben, értékpapirban vagy betáblázott jelzálog-biztosítékban. Pályázati határidő folyó évi július 8 ig tart. Folyamodványok Székely János elnök-igazgatóhoz nyújtandók be.

K. Vásárhelytt, 1889. június hó 17-én.

2-2 **Az igazgatóság.**

Sz. 1169. tkkvi.
1889.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbírótság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy nagyváradi lakos Liebl Gyula végrehajtatonak ügyvéd Szilágyi Ferencz ügygondnok által képviselt ismeretlen helyen tartózkodó Gróf Gubinsky Jánosné Thury Jolán végrehajtást szenvedő elleni 90 frt tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a kovásznai kir. járásbírótság területén levő Gelence községben fekvő, a gelencei 149. sz. tljkvben

3325., 3326. hr. sz. egész ingatlanra 42 frt, 4182. hr. sz. egész ingatlanra 47 frt, 4184. hr. sz. ingatlanra 19 frt, 8197. hr. sz. egész ingatlanra 25 frt, a gelencei 1342. sz. tljkvben 1175—1183, 1186, 1188—1193. hr. sz. ingatlanokból Thury Jolán 1. rész illetőségére 243 frt 62½ kr, az 1359. hr. sz. egész ingatlanra 26 frt, 1363. hr. sz. egész ingatlanra 14 frt, 2070., 2071. hr. sz. egész ingatlanra 3 frt, 2075. hr. sz. egész ingatlanra 1 frt, 5923. hr. sz. egész ingatlanra 16 frt, összesen tehát 436 frt 63 krban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi július hó 22-ik napján délelőtt 9 órakor Gelence község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhe-

lyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kovásznán, 1889 évi május hó 3-ik napján.

A kir. járásbírótság mint telekkönyvi hatóság.

Dobay János,
kir. járásbíró.

Egy jó könyv.

..... A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidk és velősek, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségek esetekben igen kiváló szolgálatokat tettek! Így is hasonlóképen hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter kiadó-intézete „A Betegbarát” című, rajzokkal ellátott könyv elküldéseért majdnem naponként kap. Mint az ahoz nyomtatott s a szerencsésen meggyógyítottaktól származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követése által még oly betegk is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak letelve, megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bármí bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja, az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot” és pontos címzet s czimezze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe • Lipcsében. A megküldés ingyen történik. •

A VALÓDI FRANCZIA CZIGARETTAPAPIR
„LE VRAI GOUDRON“
de Norwege
JOSEPH BARDOU & FILS gyárából
Perpignán és Párisban,

az egyedüli cigarettapapír, mely norvégiai fenyő-kivonatban van áztatva, és mivel a fenyő-kivonat a gége, légsővek és a tüdőre nézve legegészségesebb szer, ennél fogva is az egyedüli cigarettapapír, melyet a dohányzó egészsége minden hátránya nélkül használhat. — Számos orvosi és az ipar tekintélyeitől származó bizonyítvány áll rendelkezésre.

60 aranyérem, 16 díszoklevél, 20 versenykivüli oklevél.

— Kapható minden norinbergi, díszműaru és papírkereskedésben, valamint minden dohány- és szivartózdában. —

5-12

Magyar királyi államvasutak. **Keleti vonal.**

M e n e t r e n d.
PREDEAL—NAGY-VÁRAD.
Érvényes 1889. június hó 1-től. Érvényes 1889. június hó 1-től.

Á l l o m á s o k			Á l l o m á s o k		
	Vegyes vonat	Sze-mély-vonat		Vegyes vonat	Sze-mély-vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)		Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze-ben felé)	(érk. ind.)	12.12
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)			(érk. ind.)	12.09
Botfalva	4.54 7.07		Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	1.13 1.27	
Földvár	5.20 7.28			(érk. ind.)	1.15 1.47
Mogyorós	5.37 7.44		Nagy-Enyed	(érk. ind.)	2.18 2.08
	5.57 7.58		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Va-sárhely felé)	(érk. ind.)	3.04 2.43
Apáca	6.15 8.00			(érk. ind.)	3.14 2.53
Köpecz	6.35 8.30		Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	3.51 3.24
Agostonfalva	6.43 8.36			(érk. ind.)	4.01 3.26
Alsó-Rákos	7.02 8.52		Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	5.56 5.08
Homoród	7.31 9.12			(érk. ind.)	6.45 6.57
Kacsa	7.51 9.25		Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	11.04 11.04
Bene	8.14 9.45			(érk. ind.)	11.19 11.19
Erked	8.38 10.00		Budapest	(érk. ind.)	9.55 6.33
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	9.09 10.24				1.55
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)				
Medgyes	9.33 10.39				
	(érk. ind.)				
	9.43 10.46				
	11.04 11.47				

Brassóból Bukarest felé a vegyes vonat indul délután 1 óra 55 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva	indul reggel 6.45	Székely-Udvarhely	indul este 6.00
Székely-Keresztur	7.28	Bögöz	6.33
Nagy-Galambfalva	8.18	Nagy-Galambfalva	7.09
Bögöz	8.40	Székely-Keresztur	7.46
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 9.12	Héjasfalva	érkezik este 8.18

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.